

## **REGULAMIN ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ „SZLAKIEM PROTESTANTYZMU W POLSCE”**

### **Postanowienia ogólne**

1. Odznaka została ustanowiona w 2015 roku przez Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego z inicjatywy Oddziału Międzyuczelnianego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Warszawie w związku z przypadającą na rok 2017 pięćsetną rocznicą Reformacji.
2. Celem odznaki jest popularyzacja turystyki i krajoznawstwa, a w szczególności miejsc i obiektów związanych z historią i współczesnością kościołów protestanckich w Polsce oraz ich wkładu w historię i kulturę narodową.
3. Patronat nad odznaką objął JE Biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego (Luterańskiego) w RP.
4. Odznaka posiada cztery stopnie:
  - a) popularny,
  - b) brązowy,
  - c) srebrny,
  - d) złoty.
5. Odznakę można zdobywać jednocześnie ze zdobywaniem innych odznak turystyki kwalifikowanej i krajoznawczych.
6. Odznakę zdobywa się na terenie Polski.

### **Warunki zdobywania odznaki**

7. Odznakę można zdobywać po ukończeniu 6 lat.
8. Odznakę zdobywa się w kolejności stopni.
9. Warunkiem zdobycia odznaki w stopniu popularnym jest zwiedzenie przynajmniej czterech obiektów krajoznawczych, związanych z wyznaniem i ludnością protestancką (np. miejsca kultu religijnego, cmentarze, upamiętnienia, zabytkowe zespoły urbanistyczne i ruralistyczne).
10. Warunkiem zdobycia odznaki w pozostałych stopniach jest zwiedzenie obiektów krajoznawczych związanych z jej tematyką w liczbie określonej w tabeli:

**Tabela 1: Liczba obiektów do zwiedzenia**

<b>Stopień</b>	<b>Kościoły</b>	<b>Cmentarze</b>	<b>Inne</b>
brązowy	8 (4)	4 (2)	4 (2)
srebrny	16 (8)	8 (4)	8 (4)
złoty	24 (12)	12 (6)	12 (6)

11. Przynajmniej 50% zwiedzonych obiektów w każdej kategorii (liczby w nawiasie w Tabela 1: Liczba obiektów do zwiedzenia) powinno być wybrane z wykazu stanowiącego Załącznik 1 do niniejszego Regulaminu. Pozostałe obiekty mogą być wybrane spoza tego wykazu, według uznania zdobywającego odznakę, przy zachowaniu poniższych kryteriów:
  - a) Kategoria „Kościoły” obejmuje zabytkowe obiekty przeznaczone do sprawowania kultu religijnego, należące obecnie lub w przeszłości do kościołów protestanckich: kościoły, kaplice, domy modlitwy;
  - b) Kategoria „Cmentarze” obejmuje protestanckie (w tym sekcje protestanckie na cmentarzach wielowyznaniowych) cmentarze zabytkowe, zarówno czynne, jak i nieczynne, jak również lapidaria takich cmentarzy;

- c) Kategoria „Inne” obejmuje pozostałe obiekty krajoznawcze związane z życiem religijnym lub społecznym kościołów protestanckich, lub z wybitnymi osobami zasłużonymi dla protestantyzmu. Do tej kategorii należą: zabytkowe budynki szkół wyznaniowych, seminariów, parafii, kantoratów, diakonatów itp.; zespoły osadnicze ludności wyznania protestanckiego; miejsca potajemnego sprawowania kultu religijnego (np. tzw. leśne kościoły); pomniki, grobowce i upamiętnienia zasłużonych osób; muzea w całości lub częściowo poświęcone tematyce protestantyzmu, a także obiekty sakralne opuszczone, zrujnowane lub zaadaptowane do innych celów.
12. Przez **kościół protestancki** w niniejszym Regulaminie rozumie się kościoły i wspólnoty odwołujące się do szesnastowiecznej Reformacji, w szczególności kościoły tradycji lub wyznania ewangelicko-augsburskiego (luteranckiego), ewangelicko-reformowanego, ewangelicko-unijnego, staroluteranckiego, braci czeskich i morawskich, jak również inne historyczne kościoły protestanckie: braci polskich (tzw. arian), menonickie, metodystyczne oraz baptyistyczne. W przypadku, gdy związek obiektu z protestantyzmem nie jest jednoznaczny, zdobywający odznakę jest zobowiązany opisać ów związek w kronice odznaki.
  13. Przez **obiekty zabytkowe** w niniejszym Regulaminie rozumie się Pomniki Historii oraz obiekty wpisane do rejestru zabytków, ewidencji zabytków lub chronione w przepisach prawa miejscowego.
  14. Obiekt, dla którego zdobywający odznakę założy i wypełni profil w serwisie internetowym „Nasza Historia”, prowadzonym przez Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP pod adresem <http://historia.luter2017.pl>, liczony jest podwójnie na potrzeby wymagań wskazanych w pkt. 10 Regulaminu.
  15. Obiekt zaliczony do zdobywania odznaki w danym stopniu nie może być zaliczony do zdobywania stopni wyższych.
  16. Zwiedzanie obiektów powinno odbywać się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i przepisów prawa.
  17. Przy zdobywaniu odznaki nie ma ograniczeń czasowych.

## Weryfikacja

18. Podstawą do weryfikacji odznaki jest kronika zwiedzanych obiektów, którą można prowadzić w dowolnej formie. W przypadku formy elektronicznej, kronikę należy zapisać na trwałym nośniku, np. płycie CD.
19. W kronice powinny znaleźć się następujące informacje: imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia oraz adres zdobywającego; nazwa i lokalizacja obiektu oraz potwierdzenie zwiedzania: osobiście wykonana fotografia obiektu, pieczętka, bilet wstępu lub podpis członka kadry programowej PTTK. W przypadku obiektów pochodzących spoza Załącznika nr 1 do Regulaminu, należy również zamieścić krótki opis krajoznawczy obiektu.
20. Utworzenie profilu obiektu w serwisie internetowym „Nasza Historia” nie zwalnia od prowadzenia kroniki. W celu zastosowania pkt. 14 Regulaminu, wpisy do serwisu internetowego powinny być podpisane w sposób jednoznacznie wskazujący na zdobywającego odznakę. Utworzenie profilu w serwisie powinno być również odnotowane w kronice.
21. Odznakę weryfikuje i przyznaje zespół weryfikacyjny Komisji Krajoznawczej i Opieki nad Zabytkami Oddziału Międzyuczelnianego PTTK w Warszawie (adres korespondencyjny: skrytka pocztowa 31, 00-001 Warszawa 1). Kronikę można przedstawić do weryfikacji osobiście lub drogą pocztową, załączając kopertę i znaczki pocztowe na wysyłkę zwrotną.

## Postanowienia końcowe

22. Dystrybucję odznak prowadzi Oddział Międzyuczelniany PTTK w Warszawie (adres korespondencyjny: skrytka pocztowa 31, 00-001 Warszawa 1).
23. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu przysługuje Zarządowi Oddziału Międzyuczelnianego PTTK w Warszawie.

Regulamin i wykaz obiektów opracował Marcin Tysler.

Współpraca: Szymon Bijak.

Projekt graficzny odznaki: Katarzyna Kara.

## Załącznik 1 Wykaz Obiektów do Odznaki Krajoznawczej „Szlakiem Protestantyzmu w Polsce”

### I. Województwo dolnośląskie

#### a. Kościoły:

1. *Jawor – kościół ewangelicko-augsburski Ducha Świętego, tzw. Kościół Pokoju.*
2. *Karpacz – kościół ewangelicko-augsburski Naszego Zbawiciela, tzw. Kościół Wang.*
3. *Legnica – kościół ewangelicko-augsburski Marii Panny.*
4. *Milicz – kościół rzymskokatolicki św. Andrzeja Boboli, d. ewangelicki kościół Świętego Krzyża, tzw. Kościół Łaski.*
5. *Pielgrzymka – kościół rzymskokatolicki św. Jana Nepomucena, d. ewangelicki kościół ucieczkowy.*
6. *Pogorzelska, gm. Chocianów – kościół rzymskokatolicki św. Jacka, d. ewangelicki kościół graniczny.*
7. *Strzelin – kościół rzymskokatolicki Matki Chrystusa i św. Jana Apostoła, jednocześnie kościół parafii ewangelicko-reformowanej.*
8. *Syców – kościół ewangelicko-augsburski ap. Jana i Piotra.*
9. *Świdnica – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy, tzw. Kościół Pokoju.*
10. *Wrocław – kościół ewangelicko-augsburski Opatrzności Bożej.*

#### b. Cmentarze:

1. *Jelenia Góra – cmentarz ewangelicki z zespołem kaplic, ul. 1 Maja.*
2. *Krzyżowa – cmentarz ewangelicki rodziny von Moltke.*
3. *Kudowa-Zdrój – cmentarz ewangelicki w Pstrążnej.*
4. *Międzybórz – cmentarz ewangelicki, ul. Kościelna.*
5. *Szklarska Poręba – cmentarz ewangelicki, ul. Ludwika Waryńskiego/Piastowska.*

#### c. Inne:

1. *Mysłakowice – pomnik Johanna Fleidla i osada tyrolska.*
2. *Piława Górna – osiedle braci morawskich.*
3. *Twardocice – pomnik szwenkfeldystów.*
4. *Wrocław – pomnik Dietricha Bonhoeffera.*
5. *Złotoryja – pomnik Valentina Trozendorfa.*

## II. Województwo kujawsko-pomorskie

### a. Kościoły:

1. Bydgoszcz – kościół ewangelicko-metodystyczny, d. kościół baptystów.
2. Grudziądz – kościół ewangelicko-augsburski św. Jana, d. kościół katolicko-apostolski.
3. Kokocko – kościół rzymskokatolicki Niepokalanego Serca NMP, d. ewangelicki kościół Zbawiciela.
4. Mała Nieszawka – kościół rzymskokatolicki NSPJ, d. kaplica menonicka.
5. Mątawy – kościół rzymskokatolicki NMP Królowej Polski, d. menonicki dom modlitwy.
6. Toruń – kościół ewangelicko-augsburski św. Szczepana.

### b. Cmentarze:

1. Bydgoszcz – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Zaświat.
2. Ciechocinek – cmentarz ewangelicki, ul. Słońsk Górny.
3. Sosnowka, gm. Grudziądz – cmentarz menonicki.

### c. Inne:

1. Brodnica – pomnik Anny Wazówny.
2. Toruń – Ratusz Staromiejski, Muzeum Okręgowe, Sala Wielka i wystawa „Dawny Toruń”.
3. Wielka Nieszawka – Olęderski Park Etnograficzny.

## III. Województwo lubelskie

### a. Kościoły:

1. Bełżyce – kościół rzymskokatolicki Nawrócenia św. Pawła, d. kalwiński dom modlitwy.
2. Lublin – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.

### b. Cmentarze:

1. Lublin – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Lipowa.

### c. Inne:

1. Rejowiec – pomnik Mikołaja Reja.

## IV. Województwo lubuskie

### a. Kościoły:

1. Chlastawa – kościół rzymskokatolicki Narodzenia NMP, d. ewangelicki kościół ucieczkowy.
2. Gorzów Wielkopolski – kościół rzymskokatolicki św. Antoniego i św. Stanisława Kostki, d. ewangelicki Kościół Zgody.
3. Gorzów Wielkopolski – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.
4. Kłępsk – kościół rzymskokatolicki Nawiedzenia NMP, d. kościół ewangelicki.
5. Lubięcin, gm. Nowa Sól – kościół rzymskokatolicki NSPJ, d. kościół ewangelicki.
6. Zielona Góra – kościół ewangelicko-augsburski Jezusowy, d. staroluterański kościół Chrystusowy.

### b. Cmentarze:

1. Kozuchów – cmentarz ewangelicki – lapidarium, ul. 1 Maja.
2. Łagów – cmentarz ewangelicki.
3. Wschowa – Muzeum i Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, staromiejski cmentarz ewangelicki.

### **c. Inne:**

1. Nowa Sól – Muzeum Miejskie, wystawa „Nowa Sól – powstanie miasta”.
2. Wschowa – Muzeum Ziemi Wschowskiej, wystawa „Soli Deo Gloria”.
3. Żagań – wieża widokowa, wieża d. ewangelickiego Kościoła Łaski.

## **V. Województwo łódzkie**

### **a. Kościoły:**

1. Łódź – kościół ewangelicko-augsburski św. Mateusza.
2. Łódź – kościół ewangelicko-reformowany.
3. Ozorków – kościół ewangelicko-augsburski Dwunastu Apostołów.
4. Piotrków Trybunalski – kościół ewangelicko-augsburski, d. kościół rzymskokatolicki Pijarów.
5. Tomaszów Mazowiecki – kościół ewangelicko-augsburski Zbawiciela.
6. Zelów – kościół ewangelicko-reformowany.

### **b. Cmentarze:**

1. Łódź – cmentarz ewangelicko-augsburski (Stary Cmentarz), ul. Ogrodowa.
2. Pabianice – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Ewangelicka.
3. Zgierz – cmentarz ewangelicki, ul. Spacerowa.

### **c. Inne:**

1. Aleksandrów Łódzki – Biblioteka Publiczna im. Jana Machulskiego, d. pastorówka.
2. Łowicz – Galeria Browarna, d. kościół ewangelicko-augsburski.
3. Wolbórz – pomnik Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

## **VI. Województwo małopolskie**

### **a. Kościoły:**

1. Kraków – kościół ewangelicko-augsburski św. Marcina, d. kościół rzymskokatolicki Karmelitek.
2. Nowy Sącz – kościół ewangelicko-augsburski Przemienienia Pańskiego, d. kościół rzymskokatolicki Franciszkanów.

### **b. Cmentarze:**

1. Kraków – cmentarz ewangelicki w Łuczanowicach, tzw. „Kopiec Lutrów”.

### **c. Inne:**

1. Nowy Sącz – Sąddecki Park Etnograficzny, Sektor Kolonistów Józefińskich.

## **VII. Województwo mazowieckie**

### **a. Kościoły:**

1. Nowy Secymin – kościół rzymskokatolicki Narodzenia NMP, d. kościół ewangelicki.
2. Radom – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.
3. Stara Iwiczna – kościół rzymskokatolicki Zesłania Ducha Świętego, d. kościół ewangelicki.
4. Warszawa – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.
5. Warszawa – kościół ewangelicko-reformowany.
6. Żyrardów – kościół baptystów.

### **b. Cmentarze:**

1. Płock – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Kazimierza Wielkiego.
2. Warszawa – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Młynarska.
3. Węgrów – cmentarz ewangelicki, ul. Ewangelicka.

### **c. Inne:**

1. Konstancin-Jeziorna – Ewangelicki Ośrodek Diakonii „Tabita”.
2. Murzynowo, gm. Brudzeń Duży – pomnik i Muzeum im. Stanisława Murzynowskiego.
3. Nowy Kuzuń – zabudowa i układ ruralistyczny.

## **VIII. Województwo opolskie**

### **a. Kościoły:**

1. Byczyna – kościół ewangelicko-augsburski św. Mikołaja.
2. Gierałtice – kościół ewangelicko-augsburski.
3. Kluczbork – kościół ewangelicko-augsburski Chrystusa Zbawiciela.
4. Olesno – kościół ewangelicko-augsburski Krzyża Chrystusowego, tzw. Kościół Fenigowy.
5. Paruszowice – kaplica ewangelicko-augsburska.
6. Pokój – kościół ewangelicko-augsburski Zofii.

### **b. Cmentarze:**

1. Nysa – cmentarz ewangelicko-augsburski, Aleja Wojska Polskiego.
2. Opole – cmentarz wielowyznaniowy, ul. Wrocławska.
3. Ozimek – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Cmentarna.

### **c. Inne:**

1. Brzeg – Muzeum Piastów Śląskich.
2. Namysłów – izba regionalna, d. szkoła ewangelicka.
3. Rożnów – grobowiec „piramida” rodzin Eben i Mohring.

## **IX. Województwo podkarpackie**

### **a. Kościoły:**

1. Jarosław – kościół rzymskokatolicki Świętego Ducha, d. kościół ewangelicki.
2. Sarnów, gm. Tuszów – kościół rzymskokatolicki NSPJ, d. kościół ewangelicki.

### **b. Cmentarze:**

1. Podlesie, gm. Lubaczów – cmentarz ewangelicki.

### **c. Inne:**

1. Iwonicz – spichlerz, d. dom modlitwy braci polskich, ul. Zadwór 1.

## **X. Województwo podlaskie**

### **a. Kościoły:**

1. Białystok – kościół rzymskokatolicki św. Wojciecha, d. kościół ewangelicko-augsburski św. Jana Chrzciciela.
2. Suwałki – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.

### **b. Cmentarze:**

1. Supraśl – cmentarz ewangelicki, ul. Białostocka.

### **c. Inne:**

1. Paproć Duża – układ ruralistyczny.

## **XI. Województwo pomorskie**

### **a. Kościoły:**

1. Bytów – cerkiew greckokatolicka św. Jerzego, d. kościół ewangelicki św. Jerzego.
2. Gdańsk – bazylika konkatedralna Wniebowzięcia NMP, d. ewangelicka fara Głównego Miasta.
3. Gdańsk – dom modlitwy Kościoła Zielonoświątkowego, d. menonicki dom modlitwy.
4. Słupsk – kościół ewangelicko-augsburski Świętego Krzyża, d. kościół staroluterański.
5. Sopot – kościół ewangelicko-augsburski Zbawiciela.
6. Stare Miasto, gm. Stary Dzierzgoń – kościół rzymskokatolicki św. Piotra i Pawła, d. kościół ewangelicki.
7. Wróblewo, gm. Suchy Dąb – kościół rzymskokatolicki Wniebowzięcia NMP, d. kościół ewangelicki.
8. Zimowiska, gm. Ustka – kościół rzymskokatolicki św. Mikołaja, d. kościół ewangelicki.

### **b. Cmentarze:**

1. Kluki – cmentarz ewangelicki.
2. Sierzno, gm. Bytów – cmentarz leśników na Bukowej Górze.
3. Sopot – cmentarz komunalny, d. cmentarz ewangelicki, ul. Jacka Malczewskiego.
4. Stogi, gm. Malbork – cmentarz menonicki.

### **c. Inne:**

1. Gdańsk – pomnik Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza.
2. Hel – Muzeum Rybołówstwa, d. kościół ewangelicki św. Piotra i Pawła.
3. Nowy Dwór Gdański – Żuławski Park Historyczny.
4. Żuławki, gm. Stegna – zabudowa podcieniowa i układ ruralistyczny.



## **XII. Województwo śląskie**

### **a. Kościoły:**

1. *Bielsko-Biała – kościół ewangelicko-augsburski Marcina Lutra.*
2. *Bielsko-Biała – kościół ewangelicko-augsburski Zbawiciela.*
3. *Cieszyn – kościół ewangelicko-augsburski Jezusowy, tzw. Kościół Łaski.*
4. *Jaworze – kościół ewangelicko-augsburski.*
5. *Katowice – kościół ewangelicko-augsburski Zmartwychwstania Pańskiego.*
6. *Piasek – kościół ewangelicko-augsburski Opatrzności Bożej.*
7. *Pszczyna – kościół ewangelicko-augsburski.*
8. *Wisła – kościół ewangelicko-augsburski ap. Piotra i Pawła.*

### **b. Cmentarze:**

1. *Cieszyn – cmentarz ewangelicki, ul. Bielska.*
2. *Mikołów – cmentarz ewangelicki, ul. Bernarda Krawczyka.*
3. *Sosnowiec – cmentarz ewangelicki, ul. Smutna.*
4. *Wisła – cmentarz ewangelicki „Na Groniczku”.*

### **c. Inne:**

1. *Bielsko-Biała – pomnik Marcina Lutra.*
2. *Bytom – Muzeum „Domek Matki Ewy”.*
3. *Ustroń – „Kamień” na Równicy, tzw. „leśny kościół”.*
4. *Zawiercie – osiedle robotnicze TAZ.*

## **XIII. Województwo świętokrzyskie**

### **a. Kościoły:**

1. *Kielce – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.*
2. *Moskorzew – kościół rzymskokatolicki św. Małgorzaty, d. dom modlitwy kalwiński i braci polskich.*
3. *Oksa – kościół rzymskokatolicki Niepokalanego Poczęcia NMP i św. Mikołaja, d. kalwiński dom modlitwy.*
4. *Pińczów – kościół rzymskokatolicki św. Jana Ewangelisty, d. kalwiński dom modlitwy.*

### **b. Cmentarze:**

1. *Górny Młyn, gm. Końskie – cmentarz ewangelicki.*
2. *Sancygniów – nagrobek, tzw. „kolumna ariańska”.*

### **c. Inne:**

1. *Raków – tzw. Dom Ministra Ariańskiego i Dom Wójta.*
2. *Sandomierz – kamienica Oleśnickich.*



## **XIV. Województwo warmińsko-mazurskie**

### **a. Kościoły:**

1. Dąbrówno – kościół ewangelicko-metodystyczny.
2. Dźwierzuty – kościół ewangelicko-augsburski.
3. Giżycko – kościół ewangelicko-augsburski.
4. Kętrzyn – kościół ewangelicko-augsburski św. Jana.
5. Nidzica – kościół ewangelicko-augsburski św. Krzyża.
6. Pasłęk – kościół ewangelicko-augsburski św. Jerzego, jednocześnie cerkiew prawosławna św. Onufrego.
7. Sorkwity – kościół ewangelicko-augsburski.
8. Szczytno – kościół ewangelicko-augsburski.

### **b. Cmentarze:**

1. Biała Piska – cmentarz ewangelicki, ul. gen. Władysława Sikorskiego.
2. Markusy – cmentarz menonicki.
3. Ostróda – cmentarz ewangelicki Polska Górka, ul. Olsztyńska.
4. Wejsuny – cmentarz ewangelicki.

### **c. Inne:**

1. Mikołajki – Muzeum Reformacji Polskiej.
2. Morąg – Muzeum im. Johanna Gottfrieda Herdera.
3. Olsztynek – dom Mrongowiusza.
4. Tropy Elbląskie – układ ruralistyczny.

## **XV. Województwo wielkopolskie**

### **a. Kościoły:**

1. Kępno – kościół ewangelicko-augsburski.
2. Konin – kościół ewangelicko-augsburski Świętego Ducha.
3. Leszno – kościół rzymskokatolicki św. Jana, d. kościół braci czeskich.
4. Nowe Dwory, gm. Wieleń – kościół rzymskokatolicki Narodzenia św. Jana Chrzciciela, d. dom modlitwy menonicki i ewangelicki.
5. Nowy Tomyśl – kościół rzymskokatolicki NSPJ, d. kościół ewangelicko-augsburski.
6. Ostrów Wielkopolski – kościół rzymskokatolicki NMP Królowej Polski, d. kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.
7. Turek – kościół ewangelicko-augsburski.
8. Żychlin – kościół ewangelicko-reformowany.

### **b. Cmentarze:**

1. Kalisz – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Harcerska.
2. Orzeszkowo, gm. Kwilcz – cmentarz kalwiński.
3. Stawiszyn – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Szosa Konińska.
4. Śmigiel – cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Kościańska/Władysława Reymonta.

### **c. Inne:**

1. *Dziekanowice – Wielkopolski Park Etnograficzny, zagroda olęderska.*
2. *Leszno – Muzeum Okręgowe.*
3. *Poznań – park Manitiusa wraz z głazem pamiątkowym i starą kaplicą.*
4. *Ujście – galeria na Starym Rynku, d. kościół ewangelicki.*

## **XVI. Województwo zachodniopomorskie**

### **a. Kościoły:**

1. *Dębno – kościół rzymskokatolicki św. Apostołów Piotra i Pawła, d. kościół ewangelicki.*
2. *Dzisna, gm. Przybiernów – kościół rzymskokatolicki św. Stanisława BM, d. kościół ewangelicki.*
3. *Koszalin – kaplica ewangelicko-augsburska św. Gertrudy.*
4. *Krąg, gm. Polanów – kościół rzymskokatolicki Zwiastowania NMP, d. kościół ewangelicki, mauzoleum rodu Podewils.*
5. *Stargard Szczeciński – kolegiata NMP Królowej Świata, d. ewangelicka fara miejska.*
6. *Szczecin – kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy.*
7. *Tatynia, gm. Police – kościół rzymskokatolicki św. Pawła, d. kościół ewangelicki.*
8. *Trzebiatów – cerkiew prawosławna Świętego Ducha, d. kaplica ewangelicka.*

### **b. Cmentarze:**

1. *Kobylanka – cmentarz ewangelicki – lapidarium.*
2. *Szczecin – Cmentarz Centralny.*
3. *Świnoujście – cmentarz ewangelicki w Karsiborze, ul. Kwiatowa.*
4. *Wałcz – cmentarz ewangelicki, ul. Kujawska.*

### **c. Inne:**

1. *Darłowo – Muzeum Zamek Księżąt Pomorskich.*
2. *Kołobrzeg – dom księży emerytów i kościół Niepokalanego Poczęcia NMP, d. zespół klasztorny diakonis ewangelickich.*
3. *Szczecin Zdroje – Ogród Ciszy i Medytacji im. ks. Dietricha Bonhoeffera.*
4. *Wolin – Muzeum Regionalne, wystawa „Johannes Bugenhagen – Wolinianin i obywatel Europy”.*

## **Załącznik 2** **Wzór graficzny odznaki**

